Cynulliad Cenedlaethol Cymru | National Assembly for Wales
Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg | Children, Young People and Education Committee
Ymchwiliad i Gynlluniau Strategol Cymraeg mewn Addysg | Inquiry into Welsh in Education Strategic Plans

WESP 40
Ymateb gan : Clwstwr Ysgolion Ysgol Gyfun Ystalyfera
Response from : Ysgol Gyfun Ystalyfera Cluster Schools

Cwestiynau'r ymgynghoriad

Cwestiwn 1 – Yn eich barn chi, a yw Cynlluniau Strategol Cymraeg mewn Addysg yn cyfrannu at y deilliannau a'r targedau a nodir yng Nghynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg Llywodraeth Cymru?
Cytuno'n gryf Mae'r deilliannau'r cynlluniau yn briodol, yn addas i'r diben ac yn ffocysu AALl ar flaenoriaethau ieithyddol Mae rhai deilliannau yn anodd eu heffeithio gan eu bod yn rhai hir dymor pell (ee cynyddu mwy o ddysgwyr 7 oed / 13 mlwydd oed- mae'r targed 7 mlynedd yn rhy bell er mwyn mesur effaith). Sut gellir mesur cynnydd tymor byr / tymor canol? A ddylid mesur niferoedd dysgwyr 4 oed i ateb hyn? Mae cynllunio strategol wedi bod yn wendid mewn AALl ac mae hyn wedi arwain at wasgedd o ran niferoedd neu ddiffyg darpariaeth. Mewn rhai achosion mae wedi arwain at ddiffyg tŵf, ble mae AALl eraill wedi gwneud cynnydd tuag at y targedau Yn anffodus gan nad oes canlyniad amlwg i osgoi cyrraedd targedau mae sefyllfa yn gallu datblygu nad yw'r cynlluniau yn ymyrryd ar lefel strategol i dyfu'r sector
Os ydych o'r farn nad yw Cynlluniau Strategol Cymraeg mewn Addysg yn cyfrannu ddigon, sut y gellir datrys hyn?
Dylai fod monitro mwy manwl o'r targedau Dylai fod atebolrwydd yn dilyn diffygion o ran cynnydd isel

Cwestiwn 2 – Yn eich barn chi, a yw Cynlluniau Strategol Cymraeg mewn Addysg yn sicrhau'r newidiadau angenrheidiol mewn awdurdodau lleol, neu a allant wneud hynny (er enghraifft, sicrhau eu bod yn darparu ar gyfer unrhyw gynnydd yn y galw am addysg Gymraeg)?
Prif drafferth y cynlluniau yw nad ydynt yn cael eu monitro yn ddigon tynn – mae targedau'r cynlluniau yn canolbwyntio ar gynnydd tymor hir dymor. Dylai LlC wneud awdit o ble mae cynnydd o ran y ddarpariaeth / niferoedd ar draws Cymru ac a yw hynny wedi'i adlewyrchu yn y cynlluniau. Os oes ardaloedd o ddiffyg cynnydd / darpariaeth – dylid cael system o atebolrwydd i AALl sy'n arwain yn yr ardaloedd hynny Gan fod Grant Y Gymraeg mewn Addysg bellach wedi ei gyfuno a Grant Effeithiolrwydd Ysgolion (EIG) – sut yn union yr ariennir y Cynlluniau? Mae'r diffyg cysylltiad yn mynd i arwain at ddiffyg atebolrwydd. Gan y dyrennir arian EIG i Gonsortia – sut mae hyn yn clymu gyda Cynlluniau Y Gymraeg AALl unigol?
Os ydych o'r farn nad yw Cynlluniau Strategol Cymraeg mewn Addysg yn sicrhau newidiadau, neu na allant wneud hynny, sut y gellir datrys hyn?
Gweler uchod
Cwestiwn 3 – Beth yw eich barn ar y trefniadau ar gyfer pennu targedau; monitro; adolygu; cyflwyno adroddiadau; cymeradwyo a chydymffurfio â gofynion Cynlluniau Strategol Cymraeg mewn Addysg (a rôl awdurdodau lleol a Llywodraeth Cymru yn y cyswllt hwn)?
Nid oes rôl monitro digon tynn. Mae diffyg llinyn strategol rhwng arian y grant (EIG) a Chynlluniau strategol y Gymraeg, Consortia ac AALl
Os ydych o'r farn bod problemau yn y maes hwn, sut y gellir eu datrys?
Dylid sicrhau ariannu digonol o'r cynlluniau ar wahan. Mae pryder nad yw pob AALL yn ariannu Addysg Cyfrwng Cymraeg ar

yr un lefel nac yn ôl gofynion y sector A ddylid ariannu tŵf datblygiad Addysg Cyfrwng Cymraeg (oedran Meithrin / Derbyn) yn fwy hael i sicrhau tŵf?
Cwestiwn 4 – Yn eich barn chi, a yw Cynlluniau Strategol Cymraeg mewn Addysg yn amlygu rhyngweithio effeithiol rhwng strategaeth addysg Gymraeg Llywodraeth Cymru a deddfwriaeth a pholisïau perthnasol eraill*? (*er enghraifft, polisi cludiant ysgolion; rhaglen Ysgolion yr Unfed Ganrif ar Hugain; y datganiad polisi – Iaith fyw:iaith byw; Dechrau'n Deg; polisi cynllunio)?
Mae anghydweld yma. Polisi teithio ôl 16? Polisi cludiant am ddim cyn 4 oed? Niferoedd Cyfrwng Cymraeg Dechrau'n Deg – isel iawn mewn rhai AALl Arian Ysg 21ain Ganrif – yn sicrhau tŵf o'r oedran cywir / ifanc? Hyrwyddo'r Gymraeg yn anffurfiol – cyllido ar draws sectorau Polisïau mynediad / cynhwysiant – mae darpariaeth ADY cyfrwng Cymraeg yn isel – a yw'r Cynlluniau strategol yn uwch oleuo hyn o dan y deilliannau ? os nad yw? pam? a beth a wneir gyda'r wybodaeth hon?
Os ydych o'r farn bod problemau yn y maes hwn, sut y gellir eu datrys?
ADY / Cynhwysiant – darpariaeth cyfrwng Cymraeg drwy Gymru – a yw'r cynlluniau yn ddigon heriol yn ôl y gofyn yn y maes hwn?

Cwestiwn 5 – Yn eich barn chi, a yw canlyniadau'r Cynlluniau Strategol Cymraeg mewn Addysg yn sicrhau canlyniadau teg i bob disgybl, gan gynnwys er enghraifft, disgyblion cynradd / uwchradd; plant o gartrefi incwm isel?
Beth yw'r niferoedd o safleoedd Dechrau'n Deg cyfrwng Cymraeg? A yw tâl teithio o oedran cyn ysgol yn lleihau a rhwystro tŵf A yw diffyg o ran darpariaeth lleol i blant ifanc yn lleihau / rhwystro tŵf? A yw codi tâl teithio addysg ôl 16 yn atal / gosod rhwystrau i ddisgyblion gael mynediad a pharhau oddi fewn i'r sector ar ôl 16? A yw'r cynlluniau yn ddigon miniog i ateb y galw yma?
Os ydych o'r farn nad yw canlyniadau'r Cynlluniau Strategol Cymraeg mewn Addysg yn sicrhau canlyniadau teg, sut y gellir datrys hyn?
Ariannu lleoedd Dechrau'n Deg cyfrwng Cymraeg ar wahân i bob AALl Ymchwil i ariannu teithio am ddim i blant cyn 4 mlwydd oed o fewn y sector Ymchwil i effaith cost tâl ar deithio ôl 16 mewn ardaloedd o Gymru
Cwestiwn 6 – Os byddai'n rhaid ichi wneud un argymhelliad i Lywodraeth Cymru o'r holl bwyntiau rydych wedi'u nodi, beth fyddai'r argymhelliad hwnnw?
1. Sicrhau monitro cynlluniau mwy gofalus ac atebolrwydd o dargedau tymor byr / canol (yn ogystal a targedau tymor hir) 2. Ariannu teg o Addysg Cyfrwng Cymraeg – fformiwla gytûn / argymhelliad cytûn gan LlC (gyda diwedd Grant Y Gymraeg mewn Addysg ac ariannu "ring-fenced" cyfrwng Cymraeg – gall hyn effeithio ar gynllunio a darpariaeth cyfrwng Cymraeg
Cwestiwn 7 – A oes gennych unrhyw sylwadau neu faterion eraill yr hoffech eu codi na soniwyd amdanynt yn y cwestiynau penodol?
Mae sefydlu'r Cynlluniau gyda'r argymhelliad i sefydlu Fforymau

Addysg Cyfrwng Cymraeg yn lleol wedi bod yn gam pwysig gan LlC
Mae hyn wedi creu trafodaeth strategol bwysig o fewn AALl – y cam nesaf yw sicrhau fod y drafodaeth yn effeithio ar bolisi / cynllunio strategol

Dylid sicrhau fod arweiniad rheolaeth uchel o fewn AALl i'r cynlluniau

Dylid pennu cyfrifoldeb o fewn cabinet AALl yn atebol i'r cynllun

Diolch am y cyfle i ymateb.